

Glosy a aktuality.

Platí tříletá promlčecí lhůta také pro nároky podle § 1042 obč. zák.?

V prvním ročníku Právní praxe na str. 193 a na str. 278 zkoumal Dr. Adolf Kocna otázku uvedenou v nadpisu, poukazoval na některá rozhodnutí nejvyššího soudu a na nejednotnost judikatury, která tuto otázku zodpověděla kladně v rozhodnutích Vážný 14.009 a 15.113, naproti tomu však záporně v rozhodnutích 10.899, 15.320 a 15.430. Prof. Sedláček na str. 56 druhého ročníku Právní praxe reagoval na vývody Dra Kocny článkem a zastával názor, že rozhodnutí Vážný 10.899 jest správnější.

Nejvyšší soud právě v poslední době však opětně se otázkou zabýval a ve svém rozhodnutí z 23. II. 1938, Rv I 996/37 vyslovil stejný právní názor jako v rozhodnutí Vážný 15.113. Šlo o žalobu, kterou se domáhal Fond všeobecné nemocnice v Praze na žalovaném jakožto nemanželském otci ve smyslu §§ 166, 1042 obč. zák. náhrady za léčení a stravování nemanželského dítěte, které vznikly jeho ošetřováním ve Všeobecné veřejné nemocnici v Praze. Poněvadž žaloba byla podána po uplynutí 3 let, namítal nemanželský otec promlčení. Soud I. stolice (okresní soud v Lokti č. j. C II 264/36) této námitce vyhověl a žalobu zamítl, poukázav na rozhodnutí Vážný 15.113. Odvolací soud (krajší soud v Chebu č. j. Co IV 663/36) odvolání finanční prokuratury nevyhověl, avšak vyslovil přípustnost dovolání. V dovolání poukazovala dovolatelka výslovně na rozhodnutí Vážný 10.899, nejvyšší soud však dovolání nevyhověl, napadený rozsudek potvrdil a v důvodech uvedl:

Dovolací soud neshledal zákonného důvodu, aby byl rozsudek odvolacího soudu

změněn nebo zrušen (§ 510, odst. 3 c. ř. s.). Obdobně rozhodl nejvyšší soud již v rozhodnutí čís. 15.113 sb. n. s. I tam šlo o nároky právního podmětu, jenž se stal článkem o organizaci veřejné správy, jak dovolání praví, totiž věc Zemské ho ústavu pro nervové choré a bylo blíže odůvodněno, že jde o případ podle ustanovení § 1486, čís. 3 obč. zák. aniž bylo rozlišováti mezi veřejnými a soukromými nemocnicemi. Pokud bylo použito v tomto rozhodnutí obratu, že v § 1486, č. 3 obč. zák. jde o osoby, které na sebe berou povinnost poskytovat výživu pravidelně po živnostensku za účelem docílení zisku a o dobročinné ústavy, nelze z toho usuzovat na to, že by ustanovení to nedopadalo také na žalující fond, neboť právě z použití slova »pravidelně« plyne, že tím neměl býti stanoven podstatný příznak oprávněných osob, jestli jinak pojmově spadají pod souhrn osob neb ústavů v § 1486, č. 3 obč. zák. naznačených.

Jest si přáti, aby judikatura nejvyššího soudu v této otázce nyní již zůstala jednotná.

Jan Bokr.

Kdy ručí za úrazy na chodníku majitelé domů, postavených před platností staveb. řádu.

V č. 2 tohoto ročníku Právní praxe doplnil dr. Jiří Hora své dva články z minulého ročníku t. l. novými vývody na základě nově vyšlé judikatury. Vyložil důsledky nálezu nejv. správního soudu Boh. A. 12.852/37 a poukázal na to, že tímto rozhodnutím nejv. správní soud dobudovává tyto zásady:

1. S hlediska stavebního řádu je majitel domu povinen udržovat chodník až do doby, dokud neodevzdá chodník v předepsané úpravě obci, resp. pokud jej obec nepřevzme zvláštním aktem. Do odevzdání chodníku obci ručí majitel domu i za následky úrazů na takovém chodníku.

2. V tomto stadiu jest již obec odpovědna za řádný stav veřejných komunikací a ručí za škody způsobené zanedbáním této povinnosti v oboru místní policie, avšak může až do převzetí chodníku do vlastního udržování donucovati vlastníka domu policejním příkazem a jeho event. exekucí provedením, aby udržoval chodník v řádném stavu.

3. Po převzetí chodníku pak obec je povinna se o řádný stav chodníku starati sama a není oprávněna tuto povinnost přenášeti na majitele domu.

Pokud jde o tyto zásady vyvozené autorem zmíněných článků a jejich platnost pro venkovské obce v Čechách, chtěl bych se dotknouti otázky, která v žádném z nových rozhodnutí ani v zmíněných člancích řešena dosud nebyla a zavdává podnět ke značné nejistotě v tomto směru.

Nálezy nejv. správ. soudu Boh. A 12.358/36 a 12.852/37 a také Vážný 16.003/37 se přímo či nepřímo opírají o § 92 stavb. řádu pro Čechy, v němž jest stavebníkům novým domů uložena povinnost ke zřízení chodníku podél domu na straně veřejného prostranství neb ulice. Stanoviti podrobnosti ohledně šířky, způsobu stavby a pod. náleží stavebnímu úřadu. Chodník podle těchto předpisů zřízený přejde do vlastnictví obce, která má povinnost jej převzítí nejdéle za rok.

Ze znění § 92 stav. ř. jde najevo, že se tu upravují poměry pro budoucnost, tedy od platnosti stavebního řádu. V tom směru Boh. 5983/26 praví, že povinnost zřídit chodník stíhá stavebníka jenom tehdy, staví-li novým dům.

Otázkou však jest, podle jakých předpisů máme posuzovati povinnosti majitele domu ke zřízení a udržování chodníků u staveb podniknutých před nyní platným stavebním řádem pro Čechy. Starý stavební řád, platný před nynějším, pochází z 11. května 1864, avšak neobsahuje vůbec ustanovení o zřizování a udržování chodníků. Pouze má u § 73 pasus:

Der Bauerwerber ist aber in jedem Falle verpflichtet, die Brücken, welche zur Herstellung der Verbindung über den Strassengraben notwendig sind, zu erbauen, auch nach Umständen den Strassengraben entweder solid zu überwölben, oder mit starken Steinplatten zu bedecken und darüber ein gepflastertes Rigol in der Breite von wenigstens einer Klafter herzustellen.

Z tohoto znění však nemůžeme dovoditi jasnou povinnost majitele domu ke zřízení a udržování chodníku, neboť takový výklad by byl příliš odvážný. Musíme se proto pro výklad uchýliti ke starší judikatuře. Vodítkem nám je Budw. 10.084/1896, který praví, že jde-li o dům nikoliv nový ve smyslu stavb. řádu, tedy o dům před platností platného stav. řádu postavený, dlužno posuzovati povinnost majitele domu ke zřízení a udržování chodníku podle dříve daného stavebního povolení.

Obsahovalo-li tedy stavební povolení i povinnost zřídit a udržovati chodník, byl k tomu stavebník povinen, jinak nikoliv. A citovaný náleží Budw. 10.084/1896 dospívá k závěru, že povinnost vlastníka domu ke zřízení a udržování chodníku před platností stav. řádu nevyplývá ze zákonných ustanovení a že s ohledem na zvláštní zákonné předpisy dlužno se dívat na chodník jako na součást veřejné komunikace, jejíž udržování spadá do samostatné působnosti obce.

V praxi povedou tyto poměry k nejistotě, neboť vlastníci domů nebudou míti často v rukou stavební povolení a pokud se toto najde v archivu obcí, nebude pravděpodobně ve většině případů o chodnících řeči. Také u takových domů nebude pamětníka, kdo chodník zřídil, takže otázka, zda chodník zřídila obec či majitel domu, nebude moci býti spolehlivě zodpověděna.

Vzhledem ke shora citovanému náleží Budw. 10.084/1896 se musíme postaviti na stanovisko, že nebyla-li povinnost zřídit a udržovati chodník uložena stavebníku ve stavebním povolení před platností nynějšího stav. řádu, postihovala tato povinnost obec a v této situaci nemohla nastati změna ani novým stavebním řádem.

Podle nálezu Boh. 1353/22 povinnost udržovati chodník nepřechází se stavebníka na obec ipso jure,

nýbrž teprve tím, že stavebník chodník obci odevzdá a obec jej převzme. Tento náleží mluví však zřejmě o poměrech za platnosti nynějšího stav. řádu, stejně jako náleží Boh. 4548/25. Nikde však se nepraví, zda jest třeba, aby chodník před platností stav. řádu zřízený, jehož zřízení a udržování nebylo však uloženo stavebníku ve staveb. povolení, byl převzat obcí zvláštním aktem, jak se toho vyžaduje podle § 92 stav. ř., má-li býti majitel domu zproštěn ručení za případné úrazy.

Jestliže chodník majitel domu nebyl povinen zřídit podle stavebního povolení, nemohl býti ani povinen jej udržovati a také podle mého názoru ani neměl legitimace k tomu, aby žádal obec o převzetí takového chodníku podle § 92 stav. ř. později vydaného. Odpovídá to zásadě, že povinnost k pozitivnímu konání stavebníka se nerozumí sama sebou, nýbrž musí býti uložena zákonem nebo v rámci působnosti obce jako stavebního úřadu.

Zbývá ještě zodpovědět otázku, zda obec jest oprávněna přesunovati svou povinnost udržovati takové chodníky na majitele domu. V tom směru sice říkají oba nálezy Boh. A 12.358/36, 12.852/37, jakož i Vážný 16.003/37, že obec jest oprávněna, pokud chodník zvláštním aktem obcí nebyl převzat, přesunouti břemeno udržovací na majitele domu v rámci své policejní působnosti, ale z celého textu je zřejmo, že má na mysli jen případy zřízení chodníku podle § 92 stav. řádu.

Tím ovšem u starších domů, pokud ve stavebním povolení povinnost ke zřízení a udržování chodníku nebyla obsažena, otázka ručení majitelů domů za úrazy na chodníku nabývá jiné tvárnosti. Majitelé takových domů nemohou ručiti za úrazy povstalé na chodníku v žádném případě, a to ani tenkrát, když chodník nebyl obcí zvláštním aktem převzat.

Chybí zde ovšem v tomto směru judikát, ale logický výklad citované judikatury i zákonných ustanovení k takovému názoru vede. V těchto případech tedy ručí za úrazy na chodnících obec, která jest také odpovědná podle §§ 28 a 37 obec. zřízení za policejně bezvaný jejich stav.

(V poslední době zaujal toto stanovisko i krajský soud v Hradci Králové jako soud rekursní v rozhodnutí z 9. března 1938, čj. R III 114/38.)

Již v dřívějších člancích dra Hory o otázce ručení za úrazy na chodnících bylo poukázáno na obtížnost těchto poměrů a komplikace z toho vyplývající pro praxi. Tento článek jest dalším dokladem toho, jak je naléhavě třeba rychlého vyjasnění a zjednodušení celého souboru otázek a získání pevné směrnice pro jejich posuzování.

Jaroslav Šturm.

Rozsah ochrany zaměstnance propuštěného z důvodů § 82 živn. řádu se zřetelem na zákon čís. 330/21 Sb. z. a n. (o závodních výborech).

Podle zákona z 12. srpna 1921 Sb. z. a n., č. 330 o závodních výborech, mají závodní výbory mezi jiným spolupůsobiti hlasem poradním při hromadném propuštění zaměstnanců z důvodů jsoucích mimo pracovní poměr, jakož i propuštění jednotlivých déle než 3 roky v závodě zaměstnaných dělníků způsobem uvedeným v § 3, písm. g. Propuštění nebo výpověď dělníka nebo zřízence zaměstnaného v podniku nejméně 3 roky nepřetržitě, musí být správou závodu oznámeno ihned závodnímu výboru, který, shledá-li propuštění (výpověď) zřejmě neodůvodněným, může předložit věc se svým dobrozdáním rozhodčí komisi, která rozhodne do dalších 7 dnů s konečnou platností.

Shledá-li rozhodčí komise, že propuštění se stalo z určitých v zákoně

samém vypočtených důvodů, rozhodne, že zaměstnavatel jest povinen buď vzít zaměstnance zpět do služeb a nahradit mu plat, nebo se mu postarati o jiné zaměstnání v témž oboru a místě s přibližně stejným výdělkem, nebo mu dáti přiměřené odstupné.

Tato ustanovení nelze však užítí na dělníky nebo zřízence, kteří se provinili jednáním, pro něž pracovní nebo služební poměr může být bez výpovědi zrušen podle ustanovení § 82 ž. řádu z roku 1885 a § 27 zák. o obch. pom. (dnes § 34 zák. o soukr. zaměstnancích) nebo analogických na Slovensku a Podkarpatské Rusi dosud platících zákonů.

Pokud se týče tohoto posledního ustanovení, zaujal nejvyšší správní soud velmi záhy stanovisko, že rozhodčí komise záv. výborů jest oprávněna rozřešiti si jako prejudiciální otázku, zda tu byl důvod k propuštění zaměstnance bez výpovědi podle § 82 živn. ř., že však není nejv. správní soud oprávněn přezkoumati rozhodnutí rozhodčí komise, zda porušil zaměstnavatel práva zaměstnancova podle § 3, lit. g zák. o záv. výborech, poněvadž jde o výrok správního úřadu o soukromoprávních nárocích, proti němuž možno dovolati se podle § 105 úst. listiny a zákona č. 217/1925 Sb. z. a n. pořadu práva, takže jakékoliv věcně rozhodování nejv. správního soudu je vyloučeno (Boh. 7093/1928 A, 7610/1928 A).

Nejvyšší soud kolísal v rozhodování o žalobách do výroků rozhodčí komise a o žalobách zaměstnanců, propuštěných z důvodů, které vylučují ochranu zaměstnance podle posledního odstavce, písm. g § 3 cit. zákona. Judikoval, že nemůže být rozhodnutí rozhodčí komise přezkoumáno v cestě pořadu práva podle § 105 úst. listiny a zákona č. 217/1925 Sb. z. a n., protože prý rozhodčí komise není správním úřadem.

Obrat nastal rozhodnutím z 29. května 1936, Rv I 2529/35 (Vážný č. 15.240), v němž vyslovil nejv. soud zásadu, že nález rozhodčí komise vydaný podle § 3 g) zák. č. 330/1921 Sb. z. a n. v mezích její pravomoci, lze věcně zvrátiti žalobou určovací. V důvodech se vypořádal n. soud s dosavadní opačnou judikaturou a usoudil, že rozhodčí komise jest úřadem správním. Soudy řešice spor podle § 105 úst. listiny, projednávají jej zcela samostatně nejsouce vázány výsledky řízení správního, zejména provedou samostatně potřeb-

ná skutková zjištění a posoudí věc po stránce právní. Na tom setrval nejv. soud i v rozh. č. 15.822 sb. Vážného.

Za tohoto stavu judikatury a výkladu § 3, lit. g) zák. o záv. výborech je možný a nutný tento způsob obrany zaměstnance propuštěného z důvodů § 82 živn. řádu:

I. Propustí-li zaměstnavatel dělníka, jenž není členem ani náhradníkem závodního výboru, z důvodů § 82 živn. řádu, není povinen oznámiti propuštění závodnímu výboru. Závodní výbor může přesto a patrně mu s í, uzná-li propuštění zřejmě neodůvodněným, předložiti věc s dobrozdáním rozhodčí komisi, aby rozhodla.

Rozhodčí komise nebude oprávněna odmítnout rozhodnutí k pouhé námitce zaměstnavatelově, že tu byl důvod k okamžitému propuštění podle § 82 živn. řádu, nýbrž je povinna s touto námitkou pro svůj účel se věcně vypořádati, to jest vyšetřiti, zda tu tento důvod k propuštění podle § 82 živn. řádu byl či nebyl. Shledá-li že ano, prohlásí se za nepřislušnou a odmítne stížnost. Do tohoto výroku by snad teoreticky byla možná stížnost k nejv. správnímu soudu, ale rozhodně by nebylo možno žalovat žalobou podle § 105 úst. listiny, § 1 zák. č. 217/1925 Sb. z. a n., poněvadž rozhodčí komise o žádném soukromoprávním nároku nerozhodla, neboť byl-li tu důvod § 82 ž. ř., nepřisluší jí judikátní výrok o propuštění zaměstnance.

Uzná-li však rozhodčí komise, že důvod k propuštění podle § 82 živn. řádu tu nebyl, rozhodne zároveň o nároku zaměstnancově ve smyslu § 3, písm. g).

Tento její výrok může být se strany zaměstnavatelovy napaden zápornou žalobou určovací podle § 105 úst. listiny, § 1 zák. č. 217/1925 Sb. z. a n., že nárok podle výroku rozhodčí komise není po právu a soud posoudí věc, nejasa vázán na výrok rozhodčí komise.

II. Nepředložil-li závodní výbor záležitost propuštění rozhodčí komisi ve 3 dnech, nezbyvá zaměstnanci nic jiného, než žaloba petitorní o náhradu škody podle § 84 živn. ř., eventuálně § 1162b obč. zák. I když žalobce tuto žalobu vyhraje a bude tedy ve sporu prejudiciálně rozhodnuto, že tu důvod podle § 82 ž. ř. nebyl, nic mu to již nepomůže, poněvadž ochrany podle § 3, písm. g) zák. o záv. výběrech se dovolati nemůže sám vůbec a závodní výbor jest pro stanovenou 3denní lhůtu již prekludován.

Josef Havelka.

K otázce příslušnosti při exekuci podle §§ 325—329 ex. ř.

De lege ferenda souhlasím s názory dra Jiřího Cermana o příslušnosti při exekuci na nároky na vydání věcí hmotných, jak je projevil ve své úvaze na str. 108—110, II. roč. Právní praxe.

S hlediska platného práva nutno však k jeho vývodům učiniti několik doplňujících i opravujících poznámek.

Především se autor mylně domnívá, že původní osnova platného ex. řádu ustanovovala pro řečenou exekuci nepochybně kompetenční předpis § 18, č. 4 podle polohy věci, jestliže jako příslušný prohlášovala soud, »v jehož obvodě při začátku výkonu se nalézají věci, na které nebo na jejichž vydání se exekuce vede«. Slova »nebo na jejichž vydání« znamenají jen exekuci podle § 346, t. j. na přímé vydání věci dlužníkem, nikoliv exekuci na takový nárok proti osobě třetí, pro který lze vésti exekuci jen podle §§ 325—329 ex. ř., o což nám tu jde. Třebaže autor instruktivně na počátku rozdíl těchto exekucí zdůrazňuje, právě v tomto důležitém místě tohoto rozdílu nedbá. Jen mezi exekucí na svršky a exekucí na vydání věcí jest taková podoba, že mohla společná konference učiniti výrok: »Zmínka o exekuci na

vydání věcí vedle exekuce na jmění byla odstraněna co zbytečné opakování.«

Cermanův výklad příslušnosti rei sitae nevypořádal se také s § 328, odst. 1, věta 2. ex. ř., jenž svědčí příslušnosti jiné, říkáje:

»Neleží-li věc v obvodu exekučního soudu, budiž správce k žádosti exekučního soudu jmenován okresním soudem, v jehož obvodu leží.«

Tím zákonodárce nepochybně říká, že soud, v jehož obvodě věc (nemovitá) leží, nemusí býti soudem exekučním! Tato eventualita je také předvídána u § 327, odst. 3 ex. ř. V § 328 ex. ř. nelze ji ovšem vysvětliti poukazem na místo plnění, odlišné od místa, kde se věci nalézají. Uvedená druhá věta odst. 1, § 328 ex. ř. byla již v původní vládní osnově, platný text na tomto stavu nic podstatného nezměnil, takže zákonodárce měl od počátku na příslušnost při této exekuci již ustálený názor.

Souhlasím s dr. Cermanem, že také rozhodnutí Nejv. soudu čís. 14.648 civ. sb. budí pochybnosti. Toto rozhodnutí, poukazujíc na to, že jde při exekuci podle §§ 325 až 329 ex. ř. o pohledávky v širším slova smyslu, vyslovilo se pro příslušnost podle § 18, č. 3 ex. ř., t. j. jako při exekucích na pohledávky, pro které jest jako exekuční soud příslušný především soud podle bydliště dlužníka. Tomu může snad navštědčovati konstruktivní příbuznost obou druhů exekucí, které mají podle § 325 ex. ř. společná nebo alespoň obdobná ustanovení v §§ 294 až 298 a 300—319 ex. ř., ale tato ustanovení se ovšem otázky příslušnosti sama o sobě nedotýkají. Správně ukazuje Cerman k tomu, že činit tu analogii i v otázce příslušnosti jest neúčelné a pozitivním předpisem neodůvodněné.

Mám za to však, že především jest se přece zabývatí otázkou, zda § 18 ex. ř., který chce vyčerpávajícím způsobem exekuční soudy pro všechny druhy exekuce stanovití, ne-

dává nám odpověď ze seba sama, plynoucí z prostého, t. j. slovního výkladu. Pročítáme-li celý § 18 ex. ř. a nenalézáme-li výslovné ustanovení ohledně příslušnosti exekuce na nárok y na vydání věci, pak se zajisté nejdříve — a to nečiní ani Cerman ani jím kritizované rozhodnutí Nejvyššího soudu — musíme ptáti, zda není příslušnost tuto stanoviti podle toho předpisu § 18, č. 4, který říká, že »v ostatních případech«, není-li věcí, na něž se exekuce vede, jest exekučním soudem ten, »v jehož obvodu má býti vykonán první úkon«. Přikloníme-li se k názoru Cermanovu, že tu jest nevhodné používatí analogicky kompetenčních předpisů pro exekuci na pohledávky, a stojíme-li na tom, že exekuce podle §§ 325—329 ex. ř. není žádnou exekucí na vydání věci (poněvadž poddlužníka nelze k vydání nutiti exekučně, nýbrž jej na to nutno nejprve žalovati), nezbyvá než odmítnouti názor Cermanův i Nejvyššího soudu a uchýliti se k výkladu posléze uvedenému. Jsem přesvědčen, že také podle výkladů Horových (Soustava exekučního práva, 1930, str. 58) nelze věc posuzovati jinak.

Poněvadž prvním exekučním úkonem jest zde zabavení nároku podle §§ 325 a 294 ex. ř., které se pokládá za vykonané doručením záповědi plnění poddlužníkovi, bude nejspíše trvati na tom, že exekučním soudem jest zde okresní soud, v jehož obvodu jest bydliště poddlužníka. S tím se zvláště dobře snáší odst. 1 a 3 § 327, odst. 1 § 328 ex. ř.

Že nejčastěji věci, o jejichž vydání jde, budou právě v obvodu bydliště poddlužníka, jest z důvodů, Cermanem uváděných, uspokojující skutečností.

Lze také poukázati na výklady Neumanovy l. c., prostě z § 328 ex. ř. plynoucí, že mohou býti během celého řízení činnými dva různé soudy exekuční, a to: první jako soud z a b a v u j í c í a příkazu-

jící nárok k vybrání, a druhý jako soud provádějící řízení z p e n ě ž o v a c í (tedy soud rei sitae!). Totéž jest obdobně normováno v § 327 ex. ř.

Ladislav Hlavatý.

Ústřední sociální pojišťovna dává správním úřadům dobrý příklad.

V únorovém čísle Právní praxe referovali jsme o rozhodnutí nejvyššího soudu z 22. prosince 1937, č. j. Rv 2904/37 (Vážný č. 16.595, sb. min. sprav. č. 246), že ustanovení § 20, odst. 2, písm. b) poslední věta služebního řádu a disciplinárního řádu pro zaměstnance nemocenských pojišťoven odporuje velícím předpisům zákona č. 154/1934. Jde o předpis, že se požitky zaměstnanců vyplácené v době nemoci zkracují o případnou polovinu nemocenského.

Svědčí o pohotovosti a správném právním postřehu Ústřední sociální pojišťovny, že vyvodila ihned důsledky z tohoto judikátu. Oběžníkem z 25. února 1938, č. j. 3726—232 vyrozuměla veškeré nemocenské pojišťovny, že uvedené ustanovení pozbývá účinnosti a nařídila, že nutno všem zaměstnancům vrátiti částky, které byly v důsledku tohoto ustanovení na služebních požitcích zadrženy, pokud ovšem nárok na ně není ve smyslu § 1486 obč. zák. promlčen. Nemocenské pojišťovny jsou povinny škrtnouti příslušnou větu ve všech jim zaslaných exemplářích služebního a disciplinárního řádu.

Frydrych.

Opravné prostředky proti rozhodnutím a opatřením Národní banky československé.

K poznámce (Právní praxe, str. 221, roč. II.) o instančním postupu a kontrole rozhodnutí Národní banky československé ve věcech devisových dlužno upozorniti na pojednání doc. JUDr. Ant. Basche »Zákon o ochraně čsl. měny«, uveřejněné v »Právu československém« (roč. I., 1934, sv. I., část normativní, str. 583 až 591). V článku tom rozebírá autor

zevrubně vývoj československého devisaového práva, tak, jak se rozvíjel stále širšími a širšími úkoly, jež zde byly postupem doby Národní bance československé ukládány. Autor také konstatuje, že vládní nařízení z 29. února 1924, č. 46 Sb. z. a n., vydané ku provedení § 2 zákona na ochranu měny, »dalo Bankovnímu úřadu ministerstva financí a později Národní bance čsl. dalekosáhlou moc, která přesahuje normální moc administrativy. Tato moc je tím větší, že Národní banka zpravidla rozhoduje podle volného uvážení v první a konečné instanci a že proti jejímu rozhodnutí není o p r a v n é h o p r o s t ř e d k u, nehledíc ke stížnosti k nejvyššímu správnímu soudu, která však vzhledem k naléhavosti projednávaných věcí je prakticky dosti problematická«.

V další části svého článku pojednává pak autor o změnách, provedených tehdy vydaným zákonem z 19. června 1934, č. 113 Sb. z. a n., kde autor znovu upozorňuje právě na § 2 cit. zák., který byl proti původnímu zákonu nejvíce změněn a dává podle autora »základ pro dalekosáhlá zmocnění (l. c. str. 589).

Je ovšem pochopitelné, že zmíněný problém je skutečně prakticky těžce řešitelný. Tím však není řečeno, že by se vůbec neměly učiniti pokusy o řešení. Při tom ovšem musilo by se postupovati s velikým ohledem na úkoly Národní banky československé, poněvadž svými rozhodnutími ve věcech jednotlivých stran uplatňuje vlastně prakticky svoji devisaovou politiku v širším

slova smyslu, jež úspěch by ovšem zrušováním nebo měněním napadených opatření mohl býti ohrožován. Před poslední novelisací zákona na ochranu měny, jež je obsažena v zákoně z 27. června 1936, č. 183 Sb. z. a n., bylo uvažováno ostatně v některých obchodnických organizacích o tom, aby u příležitosti tehdejší novelisace bylo zakročeno o doplnění cit. zákona předpisy o opravných prostředcích. Návrhy, jak patrně z novely č. 183/1936 Sb. z. a n., neměly ovšem tehdy úspěchu.

K závěru nelze odepřít si poznámku, že ostatně i v jiných odvětvích našeho hospodářského života je také jednotlivec v podstatě bez možnosti právní ochrany proti zásahům, jimž je vydán se strany různých veřejnoprávních orgánů, jež dřívějšímu právnímu řádu známy nebyly. Jsou to různé hospodářské organizace syndikátů, monopolů a pod., které při výkonu své hospodářské funkce vykonávají vlastně také nikoliv bezvýznamnou část veřejné správy, aniž by při tom byla možná instancní kontrola na ochranu zájmů jednotlivců. Nemůžeme mluvit totiž o subjektivních právech jejich, neboť ve všech těchto případech jde zpravidla o opatření, opřená o volné uvážení rozhodujících orgánů; právě tento systém je však velmi povážlivý, neboť může snadno vésti k bezpráví. Bylo by proto skutečně s hlediska právní teorie i praxe záslužné, kdyby tomuto problému byla věnována aspoň soustavná pozornost a problém instancního postupu a kontroly rozhodnutí těchto orgánů byl odborně a soustavně literárně zhodnocen.

Jiří Hora.

Z právní praxe.

Postoupení žaloby příslušnému soudu podle § 261 a) c. ř. s.*)

*) § 261 a) c.ř. nahradil, jak známo, dřívější ustanovení § 261, odst. 6, které bylo zrušeno (novela 161/1936). — Pozn. red.

JUDr. E. J. Haas, advokát ve Fryštátě nám píše:

Při vyřizování námítky nepřislušnosti procesního soudu a návrhu žalující strany na postoupení spisu